

TRANSPORTNO OSIGURANJE

VIIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 15.V 1969.

Vijeće: Gabro Badovinac, dr Dušan Arneri, prof.dr Branko Jakaša

Pomorsko osiguranje tereta - Brodar nije dužan osiguratelju nadoknaditi isplaćenu osigurninu ako je šteta na teretu posljedica nevremena - Da li je šteta posljedica nevremena ocijonjuje sud na temelju svoga slobodnog uvjerenja - Za dokaz ove okolnosti nije potreban plan tereta, ako se na drugi način, pa i svjedocima, može utvrditi u kojem je brodskom skladištu teret bio smješten

Tužitelj je osiguratelj koji je svom osiguraniku nadoknadio štetu, a tuženik je brodar.

Tužitelj navodi da je brodar na odredištu predao teret u oštećenom stanju, a štetu je on svom osiguraniku nadoknadio, pa zahtijeva da mu isplaćeni iznos brodar nadoknadi, jer da je on odgovoran za nastalu štetu.

Brodar se protivi tužbenom zahtjevu navodeći da je šteta prouzrokovana nevremenom, a za ovaj razlog on ne odgovara.

Prvostepeni sud je odbio tužitelja u cijelosti sa zahtjevom iz razloga jer je nakon provedene rasprave i izvedenih dokaza našao da je odnosna šteta nastala uslijed orkanskog nevremena za vrijeme kojega je došlo do prodora vode u pramčani dio broda i skladište, pa za tako nastalu štetu brodar ne odgovara. Iz brodskog dnevnika i dnevnika stroja sud je utvrdio da je za vrijeme prijevoza došlo do orkanskog juga i da je voda uslijed nevremena prodrila u pramčani dio broda, pa je došlo do oštećenja elektro-uređaja i drugih uređaja. Osim toga je dokazano da je brod "Opatica" u vezi s navedenim nevremenom i s pretpostavljenom štetom bio na popravku u "Titovom brodogradilištu", Kraljevica, a iz potvrde "Bureau Veritas", Rijeka, od 17.V 1968. g. vidi se da je brod kad ga je zahvatilo nevrijeme 3.XI 1966.g. bio u regularnom stanju klase, te da je pretrpio neke avarije, i da je poplavljeno skladište hrane. Iz iska za saslušanih svjedoka zapovjednika broda, prvog oficira broda i drugog oficira palube, kao i vodje palube utvrdjeno je da je orkansko nevrijeme zahvatilo brod za vrijeme plovidbe iz Venecije u Pirej, i da je došlo do kidanja drvenih poklopaca i platna kojima su bili zatvoreni odušci

za ventilaciju skladišta, i da je bilo i drugih oštećenja, te da je voda prodršla u skladište kroz oštećene odušnike, a ujedno se ne isključuje mogućnost da su pored toga procurili i rubovi na liniji pokrivača grotla. Iz svega navedenog sud zaključuje da je brod bio sposoban za plovidbu, a da je do oštećenja tereta moglo doći jedino uslijed navedenog orkansnog nevremena, pa stoga da tuženi nije odgovoran za nastalu štetu.

Protiv ove presude žalili su se tužitelji. Oni u žalbi medju ostalim navode da je tuženi kao brodar uspio dokazati jedino da je brod "Opatija", u trenutku kad ga je zahvatilo nevrijeme, bio u regularnom stanju klase. Medjutim nije uspio dokazati da je šteta nastala uslijed djelovanja više sile. Brodar naime tvrdi da sporni brod nije u stanju predložiti sudu plan tereta odnosno putovanja (cargo plan), a ni brodski manifest, te da nije moguće utvrditi u kome se brodom skladištu nalazio tužiteljev teret. Posljedice za utvrđivanje broskog arhiva zajedno s brodom snosi brodar s jedne strane, a s druge strane brodar je bio dužan dokazati u kome se skladištu oštećena roba nalazila, a to može dokazati samo predloženjem cargo plana i manifesta. Iz cargo plana moglo bi se tačno utvrditi u kojem se skladištu nalazio sporni teret, a iz manifesta moglo bi se utvrditi kakav je još teret kritičnog putovanja bio na brodu. Očito je da tuženi ne želi predložiti sudu odnosne isprave iako s njima raspolaže. Iz činjenice koja je utvrđena na raspravnom zapisniku od 28.VI 1967. slijedi da je na brodu kritične zgrade bilo i drugog tereta i da taj teret nije bio oštećen vodom na koju činjenicu pobijana presuda ne obraća pažnju.

Drugostepeni sud je potvrdio prvostepenu presudu iz slijedećih razloga:

Prvostepeni sud je na osnovi provedenih dokaza, a napose na osnovi iskaza svjedoka, stekao uvjerenje da je do štete na spornoj robi došlo uslijed nevremena koje je brod zahvatilo za vrijeme putovanja iz Venecije u Pirej.

Sud je jasno i odriješeno obrazložio zašto i iz kojih razloga poklanja vjeru odnosnim svjedocima.

Prigovor žalbe da tuženi nije dokazao da odnosna šteta nije posljedica nevremena jer nije podnio kao dokaz cargo plan, iz koga bi se vidjelo u kome je skladištu tužiteljeva roba bila smještena, ne može se prihvatiti. Činjenicu u kome je skladištu roba bila smještena tuženi je dokazao na drugi način. Naime iz iskaza svjedoka vodje palube broda "Opatija" slijedi da je roba bila smještena u skladištu br.2, i da su drveni poklopci i platno na odušcima bili oštećeni

upravo na tim skladištima i to na prvom skladištu oko 30 cm, a na drugom skladištu oko 60 cm. Svjedok je nadalje iskazao da je vrlo malo vode ušlo u skladišta, te da je prilikom iskrcaja utvrđeno da je teret bio ovlažen u manjoj mjeri, i da se nakon iskrcaja utvrdilo da se voda nalazila u medjupalubi u manjoj mjeri, a tu je upravo teret bio ukrcan. Obzirom na to ne može se prihvatiti tvrdnja tužiteljeva da tuženi nije dokazao gdje se roba nalazila, i na koji način i kako je došlo do oštećenja odnosno robe.

Ovu činjenicu doduše prvostepeni sud u svome obrazloženju nije posebno istakao, ali na to upućuje u zaključku da je doista do oštećenja robe došlo uslijed djelovanja nevremena.

G.B.